

Beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələr dövlətimizin nüfuzunu artırır

Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsini uğurla başa çatdırmasına beynəlxalq təşkilatların Ermənistanın işğalçı mövqeyini pisləyən qətnamə və çağırışları bir növ təkan vermiş oldu. Müharibədən öncə diplomatik əlaqələrimizin uğurla aparılması, xarici siyasətimizin beynəlxalq hüquq normalarına tam uyğun qurulması da savaşaın taleyinin xeyrimizə həll edilməsində mühüm rol oynadı. Azərbaycanın bu illər ərzində beynəlxalq təsisatlarla sıx əməkdaşlıq etməsi, regionda sülh və sabitliyin davamlı tərəfdarı kimi çıxış etməsi postmüharibə dövründə də davam etdirilir.

Hər bir dövlətin milli maraqlarının və təhlükəsizliyinin qorunması tələbləri beynəlxalq və regional mübahisələrin dinc yolla nizamlanması üçün geniş tədbirlər sistemini nəzərdə tutur. Bu, hüquqi əsaslara söykənməklə yanaşı, beynəlxalq təşkilatlarla sıx əlaqələrin yaradılması zərurətini də ortaya qoyur. Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq ona görə vacibdir ki, qarşılıqlı münasibətlərin intensiv inkişaf etdirilməsi həm digər dövlətlərlə çoxtərəfli siyasi, iqtisadi, mədəni münasibətlərin daha səmərəli həyata keçirilməsinə, həm də ölkədə baş verən proseslər haqqında obyektiv beynəlxalq ictimai rəyin formalaşmasında olduqca vacibdir.

Bu baxımdan, hələ ötən əsrin 90-cı illərindən dünya birliyinə inteqrasiyanı özünün xarici siyasət prioritetlərindən birinə çevirən Azərbaycan təcavüzkar qonşusu tərəfindən hərbi ekspansiyaya məruz qalmasına, ərazi bütövlüyünün pozulmasına baxmayaraq, beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrinin yaradılması və inkişaf etdirilməsini özünün başlıca istiqamətlərdən biri hesab etmişdir. Müstəqillik əldə etdikdən sonra Azərbaycan dövləti qarşıya çıxan bir sıra mühüm problemlərin, ilk növbədə, dövlət müstəqilliyinin qorunub saxlanması və möhkəmləndirilməsi, Dağlıq Qarabağ probleminin sülh yolu ilə həlli, bazar iqtisadiyyatı istiqamətində islahatların həyata keçirilməsi və dünya inteqrasiya prosesinə sıx cəlb olunmasında beynəlxalq təşkilatların rolundan istifadə etmək məqsədi ilə qısa müddət ərzində BMT, Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı (ATƏT), İslam Konfransı Təşkilatı (İKT), Türk Dövlətləri Birliyi, Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB), Beynəlxalq Valyuta Fondu, Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı, Ümumdünya Bərpa və İnkişaf Bankı və İslam İnkişaf Bankının üzvü oldu, Parlamentlararası İttifaq, Avropa Birliyi, Avropa Şurası, Avropa Parlamenti, NATO və digər beynəlxalq və regional qurumlarla qarşılıqlı faydalı əlaqələr yaratdı.

Bu əlaqələrin sıx aparılması

Azərbaycana həm də öz həqiqətlərini dünya birliyinə çatdırmaq, düşmən lobbisinin qara-piyarına qarşı davamlı duruş getirmək imkanları verdi. Hazırda Azərbaycanın dünya birliyinə sıx inteqrasiya olunmasında BMT, Avropa Şurası, ATƏT, İKT, NATO kimi beynəlxalq təşkilatlar mühüm rol oynayırlar. BMT Nizamnaməsinə, ATƏT və Avropa Şurası prinsiplərinə, dünya dövlətləri tərəfindən qəbul edilmiş digər beynəlxalq hüquq normalarına əsaslanan Azərbaycan Respublikası dünyanın nüfuzlu beynəlxalq təşkilatları ilə fəal və genişmiqyaslı əməkdaşlıq edir.

Prezident İlham Əliyevin düşünlü müharibəyə qədərki dövr Azərbaycan regional və qlobal əhəmiyyətli layihələrin və tədbirlərin həyata keçirilməsində platformalardan biri rolunu oynadı. Bu, Bakının həm iqtisadi, siyasi, həm də humanitar mərkəzə çevrilməsində, bir sıra əhəmiyyətli əməkdaşlıq formatlarının təşəbbüskarı olmasında mühüm rol oynadı. Qarşılıqlı əməkdaşlıq platformaları prosesində aktiv iştirak etmək, eyni zamanda, beynəlxalq təsisatlarla da münasibətlərin qaydasında olmasından birbaşa asılı idi. Əlbəttə, dünyanın ən nüfuzlu təşkilatı olan BMT Ermənistanın məhz işğalçı kimi tanıdığı. Bu, çox mühüm faktor idi. Təkcə BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini işğal etməsi ilə əlaqədar dörd qətnaməsinin olması Dağlıq Qarabağ münasibəti ətrafında real vəziyyət və nizamasalma prosesində Azərbaycanın sülhpərvər mövqeyi, daxili və xarici siyasəti barədə dünya birliyinə geniş və hərtərəfli məlumat verilməsini özünün başlıca vəzifəsi hesab edən rəsmi Bakı ölkəmizin BMT-yə üzvlüyünün ilk günlərindən onun əsas strukturlarında bu istiqamətdə fəal iş aparmağı qarşısına ümdə vəzifələrdən biri kimi qoymuşdur. Təsədüfi deyildir ki, Azərbaycan Prezidenti bir neçə dəfə BMT tribunasında məzmunlu çıxışları ilə yadda qalmış və Ermənistanın işğalçı və faşist mahiyyətini dəqiq, açıq, sistemli və

qətiyyətli şəkildə ifşa etmişdir.

Azərbaycan dünyanın mühüm güc mərkəzlərindən sayılan Avropa İttifaqı (Aİ) ilə əlaqələrə də xüsusi önəm verir. Aİ təkcə Avropanın 27 ölkəsini əhatə etmir, həm də dünyada baş verən bütün siyasi hadisə və proseslərə təsir etmək imkanlarına sahibdir. Bu baxımdan, Avropa İttifaqı ilə imzalanmış "Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişi"ndə (TƏS) tərəflər arasında siyasi və ticarət sahəsində əməkdaşlıq, Azərbaycan qanunvericiliyinin Avropanın hüquq sistemində uyğunlaşdırılması məsələləri də vacib yerlərdən birini tutur. Aİ-nin Şərq Tərəfdaşlığı və Aİ ölkələrinin dövlət və hökumət başçıların, Avropa Komissiyası və Aİ Şurasının rəhbərlərinin, habelə Avropa Parlamenti və Aİ-nin digər strukturlarının yüksək vəzifəli rəsmilərinin iştirakı ilə 2015-ci ildə Riqada keçirilmiş Zirvə görüşü də bu əlaqələrin inkişafında yeni səhifə açmışdır. Hazırda Aİ – Azərbaycan münasibətləri keyfiyyət və mahiyyətə yeni mərhələdə davam etdirilir. Bu barədə Prezident İlham Əliyev də qeyd edib ki, Azərbaycan Avropa İttifaqı ilə münasibətlərin inkişafında maraqlıdır və bunu dövlət siyasətinin prioriteti hesab edərək qarşıdakı illərdə bu təşkilatla əməkdaşlığı uğurla davam etdirəcək.

Buna misal olaraq Brüsseldə Azərbaycan–Avropa İttifaqı Əməkdaşlıq Şurasının 17-ci iclasının keçirilməsi, Azərbaycanın nümayəndə heyətinin Aİ-nin xarici və təhlükəsizlik məsələləri üzrə ali nümayəndəsi Cozef Borlin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşü yeni əməkdaşlıq münasibətlərinin təməlini qoydu.

Aİ Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşlarından biridir, tərəflərin enerji sahəsində strateji əməkdaşlığı, Cənubi Qaz Dəhlizinin fəaliyyətə başlaması, eləcə də nəqliyyat və bağlılıq layihələri, ölkəmizin bu xüsusda böyük potensialı, sərmayə yatırmaq imkanı və s. məsələlər tərkibinə daxil olan məsələlərdir.

Azərbaycan Avropa Şurası ilə də sıx münasibətlər qurmuşdur. Qarşılıqlı və faydalı əməkdaşlığa əsas prioritet

hesab edilir. Azərbaycan demokratiyanın, insan haqlarının inkişafında mühüm söz sahibi olan bu qurumla neçə illərdir əməkdaşlıq edir və vətəndaş cəmiyyətinin qurulması yolunda birgə irəli addımlar atmaqdadır. Azərbaycan Avropa Şurasının tamhüquqlu və fəal üzvüdür. Buna görə də, onunla əməkdaşlığı vacib hesab edir, bu mötəbər təşkilatın insan haqlarının qorunması, demokratik proseslərin inkişaf etdirilməsi, qlobal problemlərin həllinə yardım göstərilməsi kimi çağırışlarını həyata keçirir. Azərbaycan dövlətinin bu qurumla yüksək əlaqələrinin qurulması xarici siyasət prioritetlərimizdən biri hesab olunur. Bu qurum da Azərbaycan xüsusi önəm verir və region həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında mühüm platforma rolunu oynayır.

Heç də təsadüfi deyildir ki, Avropa Şurasının iki əsas orqanından biri sayılan AŞPA-nın vitse-prezidenti Aleksandr Merejko bu yaxınlarda bildirdi ki, 2020-ci il Prezident İlham Əliyevin xarici siyasəti üçün çox mühüm il oldu. Onun sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyev zəruri iqtisadi islahatların aparılmasına, ordunun müasirləşdirilməsinə, cəmiyyətin sıx birləşdirilməsinə nail olub və məhz bu, Azərbaycanın işğal altında olan ərazilərinin kifayət qədər sürətlə və qətiyyətlə azad olunmasının qarantına çevrilib.

Aleksandr Merejko fikirlərinə davam edərək deyir ki, Prezident Əliyev qələbəyə nail olmaq üçün qətiyyətli və siyasi cəhətdən dəqiq hərəkətlərin düzgün hesablaması bacaran istedadlı dövlət xadimi olmasını sübut etdi. Azərbaycanın qələbəsi, Prezident Əliyevin qələbəsi bütün dünyaya göstərdi ki, dövlət öz ərazilərinin işğalı ilə bəzişməməlidir, onların azad edilməsi üçün əsaslı surətdə və möhkəm hazırlaşmaq lazımdır. Demək olar ki, Azərbaycan həm parlaq hərbi qələbə, həm də diplomatik qələbə qazandı. Mürəkkəb geosiyasi vəziyyətə baxmayaraq, Azərbaycan öz maraqlarını müdafiə etməyi bacardı.

Beləliklə, Azərbaycan beynəlxalq əlaqələrinin qurulması və inkişaf etdirilməsində dünyanın nüfuzlu təşkilatları ilə əməkdaşlığı hər zaman vacib siyasi istiqamət hesab etmişdir. Azərbaycanın diplomatik imicinin möhkəmlənməsində, ikitərəfli və çoxtərəfli siyasi-iqtisadi əlaqələrin sürətli keçid almasında beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq formatı vacib dəyərlərdən biri hesab olunur və postmüharibə dövründə də uğurla davam etdirilir.

Anar TURAN,
"Xalq qəzeti"